
Het Woord van de Gerechtigheid

Nummer 111, januari 2014

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema
e-mail: roel@velemaweb.nl
weblog: <http://velemaweb.nl>
Facebook: <https://www.facebook.com/roel.velema.5>

Daniël de Profeet

Deel 1

Daniël en zijn vrienden in ballingschap (Daniël 1)

“... waarvan gesproken is door Daniël, de profeet ...” (Matt. 24:15).

Het belang van het boek Daniël

Het belang van het boek Daniël kan niet genoeg worden benadrukt. Het is het enige boek in de Bijbel waarvan de Heer zei dat we het *moeten* kennen en begrijpen:

“Wanneer jij dan de gruwel der verwoesting, waarvan door de profeet Daniël gesproken is, op de heilige plaats ziet staan (wie het leest, geeft er acht op)” (Matt. 24:15).

De zin “wie leest, geeft er acht op” is niet zo maar een losse en persoonlijke opmerking van Matthéüs, maar de nadrukkelijke opdracht van de Heer. De NBV zegt: “lezer, begrijp dit goed” en de *Het Boek* parafraseert het als volgt: “lees dit nog maar eens aandachtig na”. Het was niet de gewoonte van de schrijvers van de evangeliën om hun eigen gedachten bij de tekst te voegen en daarom moeten we het als een gebod van de Heer zien om het boek Daniël erop na te lezen. Dit begrijpen beperkt zich niet alleen tot de gruwel van de verwoesting, maar voor *alles* wat Daniël schreef, want het werkwoord ‘begrijpen’ of ‘verstaan’ is kenmerkend voor het *hele* boek Daniël (Dan. 2:3; 8:15,16; 10:14; 12:10).

Het boek Daniël is een boek voor de eindtijd (Dan. 12:9). Wanneer we zien dat de “tijd van de heideneren” (Lucas 21:24), haar einde nadert, is er geen Bijbelboek waar we meer aandacht aan moeten geven dan het boek Daniël. Daniël wordt daarmee een urgent boek. Het gebod van de Heer in Matthéüs 24:15 houdt in Daniël het Bijbelboek is waar christenen in deze tijd vertrouwd mee moeten zijn.

Algemene opmerkingen over het boek Daniël**1. De politieke situatie**

In de periode die voorafging aan de Babylonische ballingschap streeden Egypte en Babylon om de macht in het Nabije Oosten. Egypte zette Juda aan om in opstand te komen tegen de Babylonische overheersing. Dit deed Jojakim (2 Kon. 23:35-24:7) in 600 v. Chr. door geen belasting meer te betalen. Dit leidde tot een inval van Babylon in Juda in 598 v. Chr. en invallen van naburige vijanden van Juda, in het bijzonder de Edomieten in het zuiden. De jonge Jojachin (2 Kon. 24:8-17) besteeg na de dood van zijn vader de troon van Juda, maar hij was niet in staat het hoofd te bieden aan de Babylonische druk. In 597 v. Chr. gaf hij Jeruzalem op. Hij en vele mede-Judeeërs werden naar Babel gedeporteerd, terwijl een nieuwe marionettenkoning, Zedekia, hem verving (2 Kon. 24:18).

Opnieuw werd Juda overgehaald in opstand te komen en Jeruzalem was snel weer in staat van beleg. Egypte viel Babylon in het westen aan, maar werd verslagen. Het beleg van Jeruzalem werd verlengd. Hoewel de stad bijna twee jaar standhield, werd het verzet uiteindelijk in 586 v. Chr. gebroken. De inwoners werden in ballingschap weggevoerd (2 Kon. 25:1-12),

De ballingschap

De profeet Jeremia beschrijft drie deportaties: in 597, 586 en 582 v. Chr. Het volk werd naar de verschillende delen van Babylonië weggevoerd, maar velen lijken zich gevestigd te hebben bij de rivier Kebar (Ezech. 1:1). Hoewel Ezechiël en de psalmdichters hun ellende en het grote verdriet om het verlies van hun vaderland beschrijven, waren de omstandigheden niet zwaar. De ballingen ontwikkelden hun eigen boerengemeenschap en enkele Judeeërs kwamen tot hoge posities in de Babylonische regering. Vijftig jaar later namen de Perzen (een meer verlicht regime) Babylon in, zoals voorzien was door de profeet Daniël op het feestmaal van Belsassar.

Daniël was een jonge man toen hij weggevoerd werd, en maakte de ballingschap van begin tot einde mee. Daarmee is hij aan het einde van de ballingschap ongeveer 85 jaar oud. Hij was een tijdgenoot van Jeremia (die in Juda achterbleef) en Ezechiël (eveneens in Babylon). Ezechiël noemt hem in zijn profetieën drie maal: (Ez. 14:14,20; 28:3). Vooral Ezechiël 28 is in dit verband bijzonder, omdat hier de wijsheid van Daniël algemeen bekend blijkt te zijn, zelfs zó bekend dat de koning van Tyrus ervan op de hoogte was..

De terugkeer naar Palestina gebeurde in fases. De eerste terugkeer onder Zerubabel, kort nadat de Perzen in 539 v. Chr. Babylon innamen, werd mogelijk gemaakt door een decreet van de Perzische keizer Cyrus, die van 559-529 v. Chr. regeerde.

De tweede en derde terugkeer vonden de eeuw daarna plaats, onder leiding van Ezra en later van Nehemia.

2. Indeling en strekking van het boek

Het boek Daniël is verdeeld in twee gedeelten. Daniël 1-6 gaat over de persoonlijke geschiedenis van Daniël, waarin we Gods soevereiniteit zien over de heidense volken in relatie tot Israel. Daniël 7-12 beschrijven een aantal visioenen of gezichten wat er met deze volkeren zullen gebeuren en hoe het koninkrijk van God zal verschijnen. “*Het tijdperk van de heidenen*” (Luc. 21:24) is daarbij in het bijzonder in beeld. We komen dan tot de volgende indeling van de hoofdstukken:

Eerste gedeelte: Historisch deel

- Daniël 1: Daniël en zijn drie vrienden in ballingschap
- Daniël 2: De eerste droom: Het beeld van Nebukadnezar
- Daniël 3: De drie Hebreërs in de brandende oven
- Daniël 4: De tweede droom: De boom van Nebukadnezar
- Daniël 5: De val van Babylon
- Daniël 6: Daniël in de leeuwenkuil

Tweede gedeelte: Profetisch deel

- Daniël 7: Het gezicht van de vier dieren
- Daniël 8: Het gezicht van de ram en de bok
- Daniël 9: De profetie van de zeventig jaarweken
- Daniël 10: De toekomst van Israël: De bediening van engelen
- Daniël 11: De toekomst van Israël: Het tijdperk van de heidenen
- Daniël 12: De toekomst van Israël: De grote verdrukking

In **Daniël 7**, het gezicht van de vier dieren die opkomen uit de zee. Deze vier dieren vormen een collectief beeld van het vierde dier dat verwijst naar de antichrist en zijn rijk. Aan dit rijk wordt een einde gemaakt door Christus Zelf.

In **Daniel 8** wordt de dubbel gehoornde ram (het Medo-Perzische rijk) neergestoten door de geitenbok uit het Westen (Alexander de Grote). De hoorn aan zijn voorhoofd breekt en vier andere hoornen komen er voor in de plaats (Alexander sterft en krijgt vier opvolgers). Uit één van die komt een kleine hoorn voort die Israël vervolgt tot een tweede Holocaust.

In **Daniël 9** verschijnt de engel Gabriël aan Daniël, na zijn gebed om de verlossing van zijn volk, om hem de toekomstige dingen bekend te maken. Na 70 (jaar)weken (= 490 jaar) zal de Messias komen om de ongerechtigheid te verzoenen en een eeuwige gerechtigheid te brengen.

In **Daniël 10-12** verschijnt aan Daniël een hemelse Vorst, die hem de loop van de wereldmachten verder openbaart met name het laatste koninkrijk onder de antichrist. Maar na de verdrukking komt de verlossing en de opstanding van Israël en de komst van het Messiaanse koninkrijk.

2. Daniël

Daniël is de hoofdpersoon in het boek dat zijn naam draagt en hij was waarschijnlijk nog een tiener toen in 605 v. Chr. in ballingschap werd genomen. Hij had een lange bediening, ten minste tot 538 v. Chr. (Dan. 1:21). Dit betekende een bediening van 70 jaar, zolang de ballingschap duurde. Waarschijnlijk werd hij tenminste 85 jaar oud.

Daniël en Jozef behoren tot de Bijbelse personen waarvan we niets negatief of zondig vermeld vinden. Zij waren ook zondaren (Rom. 3:23), maar hun grote toewijding aan God stond op de voorgrond en daarom zijn hun levens een grote uitdaging voor ons om ook hetzelfde hart voor God te hebben. Met die houding en actie zullen we dan zeker gezegend worden in de verdere studie van dit Bijbelboek.

3. Een profetisch boek

Het boek Daniël is een *profetisch* boek. Daniël was een profeet en het is van belang dat wij ons één voelen met de profeet, want dat is de voorwaarde om profetie te kunnen begrijpen. Wanneer we profetie alleen bestuderen om onze intellectuele interesse te bevredigen, missen wij het doel, want het doel van alle profetie is praktisch en moreel: *“En een ieder, die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich, gelijk Hij rein is”* (1 Joh. 3:3). Wanneer we daarom profetie besturen, in Daniël of welk Bijbelboek dan ook, stel jezelf steeds de vraag: *“Wil ik door dezelfde heiligheid gekenmerkt worden als Daniël?”* De bestudering van profetie kan niet gescheiden worden van Gods wil, want dat is de voorwaarde om profetie te begrijpen (vgl. Joh. 7:17). *“De woorden van profetie”* zijn altijd om bewaard te worden (vgl. Openb. 22:7) en wie Zijn woord bewaart, laat zien dat hij of zij de Here liefheeft. De Vader en de Zoon zullen dan niet alleen Zichzelf aan ons openbaren, maar ook het profetische woord voor ons openen (vgl. Joh. 14:21). Zo niet, dan zal profetie voor ons gesloten blijven (vgl. Dan. 12:9).

4. De taal van het boek

Het boek Daniël is geschreven in het Hebreeuws (Dan. 1:1-2:4a; 8-12) en een gedeelte in het Aramees (Dan. 2:4b-7:28). Dit is niet zonder reden, want Gods woord is nooit zonder reden. De reden is dat het boek Daniël geschreven is voor het Joodse volk, maar ook voor de heidenen, de andere volkeren. In het boek staat Jeruzalem steeds centraal dat voor een tijd onder heidense heerschappij staat. Wanneer dit op de voorgrond staat, is de taal steeds het Aramees, maar wanneer Daniël schrijft in het Hebreeuws, dan is de focus op Joodse heerschappij in relatie tot Jeruzalem. Andere gedeeltes van de Bijbel zijn ook geschreven in het Aramees (Ezra 4:8-6:18; 7:12-26; Jer. 10:11). Hier geldt hetzelfde: de heidense goden worden gesteld tegenover de levende God van Israël. Het Aramees was in die dagen de gangbare taal, zoals Engels in deze tijd. Verder kunnen we de verwantschap van het Hebreeuws en het Aramees vergelijken met de verwantschap van het Nederlands met het Duits.

Van koning Nebukadnezar tot koning Kores

“... Nebukadnezar, de koning van Babel ...tot het eerste jaar van koning Kores” (Dan. 1:1,21).

Daniël

1 begint

met koning Nebukadnezar en eindigt in het eerste jaar van koning Kores. Om het boek Daniel goed te begrijpen, is het van belang iets te weten van de politieke verhoudingen in die tijd en de koningen die toen heersten.

Koning Nebukadnezar, ook bekend als Nebukadnezar II (605-562 v. Chr.), was de grondvester van wat bekend staat als het Nieuw-Babylonische rijk. Dit rijk had een bondgenootschap met de Meden. Zijn rijk strekte zich uit van Egypte tot ver in het huidige Iran. Zijn heerschappij was een ‘wereldheerschappij’ (Dan. 2:37-38;3:29;4:22). Nebukadnezar voerde niet alleen oorlog, maar hield zich ook bezig met het verfraaien van zijn land. Hij liet grote bouwwerken uitvoeren, verbeterde het kanalenstelsel en omringde de hoofdstad Babel met een muur. Beroemd zijn de hangende tuinen, die tot de zeven wereldwonderen behoorden en de Ishtar-poort die als museumstuk in Berlijn te zien is. 95% van alle ruïnes die gevonden zijn in zijn koninkrijk, zijn gemaakt van bakstenen waar zijn naam op staat. Bijna elke stad en elke tempel heeft hij laten bouwen of restaureren. In dat rijk was Judea een vazalstaat en werd na de ballingschap omgevormd tot een provincie.

Het rijk van Nebukadnezar overleefde de koning niet lang. De jaren na zijn dood werden gekenmerkt door troonswisselingen. Een van deze koningen heette Nabonides. Het was een tijd dat het rijk van de Meden aan het groeien was. In die tijd was er ook het koninkrijk Perzië, waar koning Kores (Cyrus II; 559-530) heerste, een man met grote militaire en politieke begaafdheid. Hij was door zijn huwelijk verbonden met het koningshuis van Medië. Nabonides benoemde zijn oudste zoon Belsazar tot onderkoning, omdat hij vaak langdurig afwezig was uit Babel. De regering van Nabonidus en Belsazar zorgde echter voor veel ontevredenheid. In 550 v. Chr. overwon Perzië onder Kores de Meden en was het Medo-Perzische rijk geboren. Nu had Nabonidus te maken met een machtige buurman. In 539 v. Chr. veroverde Kores Babylonië en dat betekende het einde van Babylon als onafhankelijke macht. Dit Perzische rijk strekte zich van tenslotte uit van Egypte en Turkije tot aan de Indus in India.

Daniël, Hananja, Misael, en Azarja

We weten niet zo veel van de achtergrond van Daniël en zijn vrienden. In Daniël 1:3 lezen we dat ze behoorden tot de groep “uit het koninklijk geslacht en uit de edelen”. Ze moeten daarom van voorname afkomst zijn geweest. Ze waren nog tieners of jonge mannen toen ze werden weggevoerd, maar uit alles blijkt dat ze bijzonder toegewijd waren aan hun God, de God van Israël. Hun ballingschap betekende een grote beproeving voor hun geloof, want de wereld waarin ze terecht kwamen, was totaal verschillend en hoogst vijandig tegenover hun leven onder het verbond van Mozes. Dit zien we duidelijk in de naam ‘Nebukadnazar’ dat zoiets betekent als ‘Nebo, bescherm de grenzen!’ of “Nebo heeft mijn erfdeel beschermd”. Voor Daniël en zijn vrienden was de Here echter hun erfdeel (Ps. 16:5), en zo kwamen zij niet alleen in een vreemde omgeving,

maar ook midden in een grote geestelijke strijd terecht. De vier vrienden werden naar het land Sinear gebracht, naar de hoofdstad **Babylon**. Sinear is de Bijbelse naam voor Babylonië en staat synoniem voor alles wat vijandig is aan God. De toren van Babel stond in het land Sinear en was het toonbeeld van verwarring (vgl. Gen. 11:2,9). De vier vrienden moesten meteen een nieuwe

taal leren, de taal van de Chaldeeën. Deze taal heette het Akkadisch, dat in de laatste eeuwen voor Christus geleidelijk werd vervangen door het Aramees. Het boek Daniël bevat namelijk ook een passage in het Aramees (Dan. 2:4b-7:28). Het Aramees is sterk verwant met het Hebreeuws en wordt met dezelfde lettertekens geschreven.

Later zien we Daniël in **Susan** (het huidige Susa in Iran) (Dan. 8:2). De traditie leert dat Daniël daar is begraven.

De vier vrienden kwamen te staan onder koning Aspenaz, die het ‘hoofd van de hovelingen’ was (Dan. 1:3). Het Hebreeuwse woord voor ‘hoveling’ is *saries* (סרס). Het woord is afkomstig uit het Akkadisch, waar het een titel was: ‘iemand die bij de koning aan het hoofd staat’. Het woord wordt vertaald als ‘hoveling’ of ‘eunuch’. Het woord ‘eunuch’ is niet de eerste vertaling, want die vertaling kwam voort uit de praktijk dat men vaak gecastreerde mannen op sleutelposities gebruikte. Het is echter niet aannemelijk dat Daniël en zijn drie vrienden werden gecastreerd, want de koning zocht jongemannen zonder enig gebrek, en het zou op grote tegenstand uitlopen, omdat het volkomen in strijd is met de Joodse wet (vgl. Lev. 21:17).

Daniël: 'Mijn God is rechter'

De naam Daniël betekent "*mijn God is rechter*". Wanneer de naam van Daniël spreekt van zijn karakter, en alles wijst daarop, dan betekent dat Daniël zich persoonlijk verantwoordelijk wist tegenover God. De publieke opinie en de geest van de tijd was niet zijn leidraad, maar God was zijn rechter. Ook de namen van zijn vrienden zijn vol betekenis.

De naam 'Hananja' betekent "God is ons gunstig gezind geweest". De naam Misaël betekent 'Wie is wat God is?', en Azarja betekent 'De Here heeft geholpen'. Het is opvallend dat de geestelijke betekenis van deze vier namen voldoende waren om deze jongemannen door de crisis te brengen waarin zij waren terechtgekomen.

Misaël: 'Wie is wat God is?'

Deze knapen kwamen in Babylon aan met de kennis en ervaring *wie en wat God is*. Ze moeten al van jongs af toegewijd zijn geweest aan God, zoals ook later van Timothéüs werd gezegd: "*en dat gij van kindsbeen af de heilige Schriften kent ...*" (2 Tim. 3:15). Hoe vaak horen we niet tieners zeggen: 'Ik wil eerst nog van het leven in de wereld genieten voordat ik me helemaal overgeef aan discipelschap'. Wanneer dit de houding was geweest van de vier vrienden, dan hadden zij de crisis nooit overwonnen. Dan waren ze gezwicht voor compromissen, zoals: 'je kunt je beter aanpassen, want dan win je de ander eerder dan anders te willen zijn'. "Je bent hier niet in Jeruzalem en God begrijpt het best als je jezelf wat aanpast". "Soms moet je je politiek opstellen om te overleven".

Maar dit alles vinden we niet bij de vier vrienden. Van Daniël lezen we: "*Daniël nu nam zich voor, zich niet te verontreinigen met de koninklijke spijze of met de wijn die de koning placht te drinken*" (Dan. 1:8). De houding van Daniël stond vast, want hij had al geleerd om in diepe toewijding aan God te leven. Hij had behagen in Gods wet om die te gehoorzamen. Het is heel verhelderend om Psalm 119 eens te lezen in het licht van het leven van Daniël. Die psalm staat vol beloften om de crisis te overwinnen waarin Daniël was terechtgekomen:

"Ik ben de uwe, verlos mij, want ik zoek uw bevelen" (Ps. 119:94).

"Mijn leven is bestendig in gevaar, maar uw wet vergeet ik niet" (Ps. 119:110).

"Godelozen leggen mij een strik, maar van uw bevelen dwaal ik niet af" (Ps. 119:110).

"Ik heb recht en gerechtigheid gedaan, geef mij niet over aan mijn verdrukkers. Wees borg voor uw knecht ten goede, laten overmoedigen mij niet verdrukken" (Ps. 119:121,122).

Zie ook Psalm 119:157,161,165,

"Vorsten vervolgen mij zonder oorzaak, maar mijn hart vreest voor uw woorden" (Ps. 119:161).

"Zij, die uw wet liefhebben, hebben grote vrede, er is voor hen geen struikelblok" (Ps. 119:165).

Hieruit zien we dat een toegewijd leven aan God, een hart vol van Zijn woord noodzakelijk zijn om een crisis en beproeving in het geestelijke leven, te kunnen overwinnen. Hier hoort ook gebed bij, maar we zullen later zien dat dit ook centraal stond in het leven van Daniël (vgl. Dan. 6,10,13; 9:3,17,21).

Hananja: ‘God is ons gunstig gezind geweest’

In Babylon was de situatie van de vier vrienden Gods situatie. Zij waren waardig in Gods trainingsschool te zijn. Dat is een groot voorrecht, want hierdoor leren wij te groeien in geloof. God deed alles ten goede meewerken door hen te brengen in het paleis van de koning om een getuigenis te zijn van de enige en waarachtige God.

Zo verging het ook Jozef die uiteindelijk in het paleis van de Faraó kwam om Gods doel te kunnen bereiken. Daar leren we om in eenheid met God te leven in de wetenschap dat God ons in situaties brengt die op ons zijn afgestemd en waarin we nooit boven vermogen worden verzocht (vgl. 1 Cor. 10:13; Rom. 8:28).

Azarja: ‘De Here heeft geholpen’

In het eerste hoofdstuk, in Daniël 1, zien we hoe de Heer de vrienden helpt wanneer ze weigeren om het voedsel te eten van de koning. Het voedsel was voor hen niet koosjer, niet in overeenstemming met de Joodse spijswetten. Ze bekommerden zich niet om de gevolgen, want hun gehoorzaamheid aan de wet van Mozes was een uitgemaakte zaak. Zo'n houding belooft God altijd en we zien dat God gunst en barmhartigheid schonk bij de hoofd-eunuch (Dan. 1:9). Ze kregen toestemming hun eigen voedsel te eten en het gevolg was er welvarender uitzagen dan de ander jonge mannen. Maar dat was niet alles, want God gaf hen ook kennis en verstand en wijsheid, terwijl Daniël inzicht in allerlei gezichten en dromen had (Dan. 1:17). Ook hier zien we de parallel met het leven van Jozef, die zó door de Heer werd geholpen.

Wat een uitdaging om een gelovige te zijn met de toewijding van Jozef of Daniël en zijn drie vrienden. Dit is het kaliber gelovigen dat God in deze tijd nodig heeft.

Concluderend, in welke situatie we ook verkeren, God is rechter en zal vroeg of laat recht verschaffen (Ps. 7:12). We beseffen wie en wat God is, maar ook wie wij zijn: Christus in onze menselijke vorm. Dan is elke situatie Gods situatie, waarvan de namen Hananja en Azarja spreken. In Babylon kregen de vier vrienden andere, heidense namen. Hieruit zien we dat de wereld probeert ons in haar tred mee te zuigen. Een gelovige leeft echter uit de identiteit die hij of zij van God heeft gekregen en uit de naam van de Heer die een sterke toren is (Spr. 18:10).

Ezechiël en Daniël

Ezechiël en Daniël waren tijdgenoten en beide Bijbelboeken die hun naam dragen, stammen uit de tijd van de Babylonische ballingschap.

In het Oude Testament worden in het bijzonder drie mannen genoemd om hun rechtvaardigheid, Noach, Daniël en Job:

“Mensenkind, wanneer een land tegen Mij gezondigd heeft door ontrouw te worden, en Ik mijn hand daartegen uitstrek, het de staf van het brood verbreek en er hongersnood zend en daar mens en dier uitroeit, en er zouden daar deze drie mannen zijn: Noach, Daniël en Job, dan zouden dezen door hun gerechtigheid slechts zichzelf redden, luidt het woord van de Here Here” (Ezech. 14:13,14).

Het boek Daniël is een boek dat verbonden is met de Babylonische ballingschap van het volk Israël. In dit verband is het goed om de Bijbelboeken Ezechiël en Daniël met elkaar te vergelijken. Ezechiël en Daniël waren tijdgenoten en beide Bijbelboeken die hun naam dragen, stammen uit de tijd van de ballingschap. Ezechiël kijkt naar Israël te midden van de volkeren die haar omringen en hoe die relatie zich voor Israël profetisch ontwikkelt. Het boek Daniel kijkt met name naar de wereldrijken waaraan Israël in haar verdrukking onderworpen is. Beide facetten hebben we nodig. Enerzijds moeten we een diep besef hebben van Gods plan met ons in een wereld die God verwerpt. Anderzijds moeten we weten hoe de wereld invloed op ons probeert uit te oefenen, opdat we ons niet aanpassen aan de geest van de tijd. Daniël en zijn drie vrienden zijn in dit boek een type van het volk Israël. Bijvoorbeeld, wanneer zij in de brandende oven waren of wanneer Daniël in de leeuwenkuil was, spreekt dit over Israël die in al haar verdrukking en benauwdheid door God wordt bevrijd en nooit ten onder gaat.

Het karakter van Daniël

Behalve de profeten Mozes en David (vgl. Deut. 18:15; Hand. 2:29-35), weten we meer van het karakter van Daniël dan van welke profeet dan ook. Hij was een geloofsheld (Hebr. 11:33) en de engel Gabriël noemt hem een *“zeer beminde man”* (Dan. 10:11,19).

In Daniël 1:8 lezen we: *“Daniël name zich voor ...”* Hij nam het zich voor in zijn hart. In Daniël 6:3 lezen we dat in Daniël een *“uitnemende geest”* was.

God heeft ons een nieuwe geest en een nieuw hart gegeven (Ezech. 36:26,27), waardoor wij de nieuwe mens hebben aangedaan die niet kan zondigen. Ons nieuwe hart is de container van de geest en samen zijn zij de schat waarvan onze ziel en lichaam het vat is (vgl. 2 Cor. 4:7).

De nieuwe mens is mijn identiteit, namelijk Christus in plaats van mij (Gal. 2:20). Mijn nieuwe hart kunnen we ook omschrijven als de centrering van de *“twee als één geest”* (vgl. 1 Cor. 6:17). Het hart is daarom een centrum, een centrering. Dan begrijpen we ook Hebr. 3:12: *“Ziet toe, broeders, dat bij niemand van uw een boos, ongeloofig hart zij, door af te vallen van de levende God”*. Het ‘hart’ in dit vers is niet ons nieuwe hart, want dit hart kan niet zondigen. Het hart verwijst hier naar de verkeerde ‘centrering’ van de ziel in de illusie dat het onafhankelijk van Christus kan handelen.

Dit zien we ook in Jacobus 3:14: *“Indien gij echter bittere naijver en zelfzucht in uw hart hebt, beroemt u dan niet en liegt niet tegen de waarheid”*.

Het boek Daniël is een boek dat we bovenal moeten kennen in deze eindtijd. De les uit het eerste hoofdstuk is daarom: “Waar ligt je hart?” “Waar ligt je centrering?” Wanneer een gelovige struikelt in deze tijd, begint het hier, waar het afwijkt van de radicaliteit van Daniël en zijn vrienden. Dit eerste hoofdstuk verdient daarom onze volledige aandacht om de vraag van de Heer te beantwoorden: *“Mijn zoon, geef mij uw hart”* (Spr. 23:26).

Studievragen

1. Waarom is het boek Daniël zo belangrijk?
2. Welke tweedeling onderscheid je in het boek?
3. Wat betekent de naam Daniël?
4. Wat weet je van Daniël zelf?
5. Hoe helpen de betekenis van de namen van Daniël en zijn vrienden je om een moeilijke situatie tegemoet te treden?
6. Welke vergelijking kun je maken tussen Ezechiël en Daniël?
7. Het karakter van Daniël draaide om zijn geest en hart. Wat zegt dat?